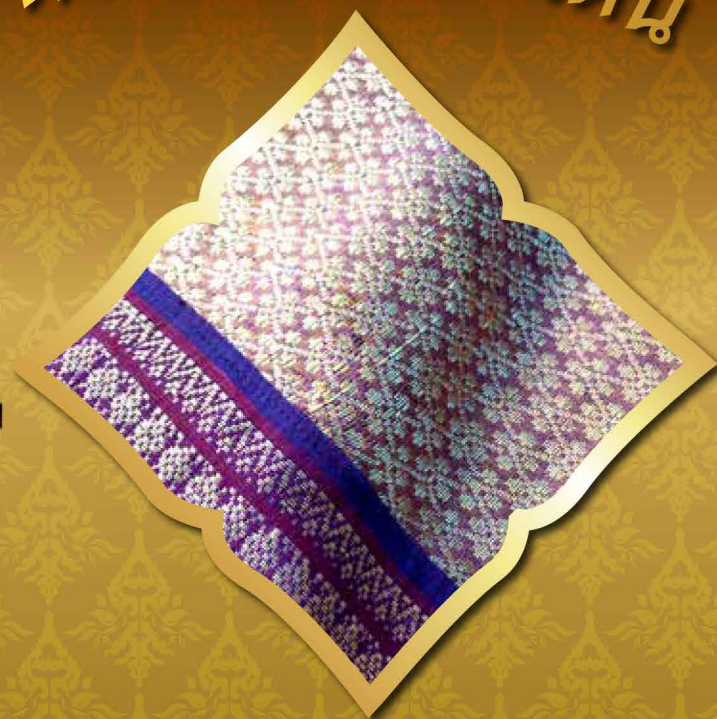

สืบสาน ❀❀❀ อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน

หน้า
2

CDD Trend

สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน

หน้า
3

รอบรู้ พช.

รณรงค์สวมใส่ผ้าไทย สร้างรายได้สู่ชุมชน

หน้า
4-5

พัฒนา คือสร้างสรรค์

อัตลักษณ์บนผืนผ้า ภูมิปัญญาร่วมสมัย ครั่งราชาสีผ้าไทย
ดำรงไว้ในสาคาม

Check In ชุมชน

ประเภทผ้าไทย ลวดลายแห่งศิลปวัฒนธรรม

หน้า
6

เติมพลังชุมชน

ความรู้เรื่องเครื่องหมายรับรองผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย
“ตรานกยูงพระราชทาน”

หน้า
7

เคล็ดลับสู่ความสุข

วิธีดูแลรักษาผ้าไหม

หน้า
8

“สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน”

“การสวมใส่ผ้าไทย ช่วยส่งเสริมการทอผ้าในชุมชน สร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีมีรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของสตรี และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทยให้คงอยู่ต่อไป”

“กินของไทย ใช้ของไทย เกี้ยวเมืองไทย สวมใส่ผ้าไทย เศรษฐกิจไทยรุ่งเรือง”

คณะรัฐมนตรี ภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2563 เห็นชอบมาตรการส่งเสริมและสนับสนุน การใช้และสวมใส่ผ้าไทย โดยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม) ในการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนตามมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย โดยรณรงค์เชิญชวนคนไทยสวมใส่ผ้าไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 วัน ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสภาสมาคมสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ร่วมกับ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำโครงการ “สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน” มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ต่อการอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาของคนไทย โดยได้ร่วมกันจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดำเนินการตามโครงการ “สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน” กับจังหวัด 76 จังหวัด และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในส่วนกลาง ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า รากเหง้า จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ด้วยการส่งเสริมและเผยแพร่ผ้าพื้นถิ่นไทยให้ดำรงคงอยู่ปรากฏเป็นความภาคภูมิใจ ของคนไทย ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ประเทศไทยอยู่ในภาวะวิกฤตและกระทบในวงกว้าง ต่อการใช้ชีวิตของประชาชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อรายได้ของประชาชนผู้มีรายได้น้อย และผู้ประกอบการรายย่อยซึ่งเป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ซึ่งเป็นเศรษฐกิจฐานราก ดังนั้น จึงเป็นการณรงครกระตุ้นให้เกิดค่านิยมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าทอ ภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้กระจายสู่ชุมชนอย่างรวดเร็วและทั่วถึง ซึ่งหากคนไทยร่วมใจกันแต่งกายด้วยผ้าไทย เป็นประจำทุกวัน เพียง 35 ล้านคน ร่วมใจสวมใส่ผ้าไทยสัปดาห์ละ 2 วัน จะทำให้มีการซื้อผ้าเฉลี่ยคนละ 10 เมตร จะทำให้เกิดความต้องการผ้าถิ่นไทย 350 ล้านเมตร ราคาเมตรละ 300 บาท ก่อให้เกิดการสร้างรายได้แก่ชุมชนคิดเป็นเงินกว่า 105,000 ล้านบาท นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต ของกลุ่มอาชีพสตรีในชุมชนทั่วประเทศ อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาการว่างงาน ปัญหาการย้ายถิ่นฐานและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้ จึงขอเชิญชวนให้ทุกท่านได้ร่วมกันสืบสานให้แผ่นดิน มาร่วมสวมใส่ผ้าไทยกันทุกวัน

EDITOR'S TALK

บก.วอคุย

ความงามของผ้าผ่านภูมิปัญญาชาวบ้าน

จุลสารฉบับนี้ ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมือง ซึ่งเป็นอาชีพที่กว่าจะถักทอเป็นผืน มีทั้งปลูกหม่อน เลี้ยงไหม เก็บไหม ออกแบบ ย้อมสี ลายผ้า ทอเป็นผืนใช้เวลานานและมีความประณีต ใส่ใจทุกขั้นตอน และผ้าแต่ละผืนจะมีเอกลักษณ์ในตัวเอง ซึ่งคนทอผ้า มีความภูมิใจในผ้าทอแต่ละผืน หมายถึงว่าเส้นใยของผ้า คือชีวิตของคนทอผ้า ถ้ามีคนรุ่นใหม่สืบสานงานทอผ้ามาก ๆ จะทำให้ภูมิปัญญาด้านนี้อยู่ยั่งยืน ยาวนาน ไม่สูญหายแน่นอน ลองศึกษาเนื้อหาเรื่องผ้าในจุลสารฉบับนี้ค่ะ น่าสนใจมากค่ะ

"รณรงค์สวมใส่ผ้าไทย"

รอบรู้ พช.

สร้างรายได้สู่ชุมชน

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

 พร้อมด้วย

ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ

ประธานสภาสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์

เชิญชวนข้าราชการทุกหน่วยงาน องค์กรภาครัฐ

ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป สวมใส่ผ้าไทย/ผ้าพื้นเมือง

"กินของไทย ใช้ของไทย เทียวเมืองไทย สวมใส่ผ้าไทย เศรษฐกิจไทยรุ่งเรือง"

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565

Change for Good

ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 ประจำปี 2563 | 3

พัฒนาคือสร้างสรรค์

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

อัตลักษณ์บนผืนผ้า ภูมิปัญญาร่วมสมัย ครั้งราชาสีผ้าไทย ดำรงไว้ในสารคาม

“เอกลักษณ์ที่โดดเด่น เส้นไหมที่งดงามได้สร้างสรรค์ลวดลายสร้อยดอกหมาก
บ่งบอกถึงความเป็นจังหวัดมหาสารคาม สัญลักษณ์ประจำท้องถิ่นต่าง ๆ มากมาย
ถูกถ่ายทอดด้วยการทอลงบนผืนผ้า โดยฝีมือและภูมิปัญญาชาวบ้าน ปัจจัยสำคัญ
ที่ทำให้ผ้าไหมมหาสารคามได้รับความนิยมคือ คุณสมบัติพิเศษเฉพาะของเส้นใย
ที่ปรากฏเป็นลวดลายบนพื้นผ้า”

นางสวณ มะเสนา พัฒนาการจังหวัดมหาสารคาม
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เล่าว่า “มหาสารคาม
ผลิตเส้นไหมได้เป็นอันดับหนึ่งของภาคอีสาน หลายจังหวัด
ใช้เส้นไหมจากมหาสารคามในการทอผ้าไหม การพัฒนาผ้าไหม
เริ่มตั้งแต่ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ผลิตเส้นไหมจนถึงทอเอง เรามี
สมาคมส่งเสริมผ้าไทยมีการลงนามบันทึกข้อตกลง MOU ภาครัฐ
และภาคเอกชนร่วมกันขับเคลื่อนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย ผ้าไหม
มหาสารคามโดดเด่นมาตลอด แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนักเพราะขาด
การประชาสัมพันธ์ที่ดี นายเกียรติศักดิ์ จันทรา ผู้ว่าราชการจังหวัด
มหาสารคาม ส่งเสริมให้ประชาชนใส่ชุดไทยทุกวัน ข้าราชการ
จะยกเว้นวันที่แต่งเครื่องแบบ “งานราตรีเส้นสายลายผ้า”
จัดเป็นประจำทุกปี ในงานประเพณีบุญเบิกฟ้าและงานกาชาด
ของจังหวัดมหาสารคาม ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก เป็นจุดเริ่มต้น
ของลายอยู่ที่ อ. กุดรัง และมีลายประจำอำเภออีก 13 อำเภอ
ภาคเอกชนโดยสมาคมส่งเสริมผ้าไทยจัดงานแฟชั่นโชว์
“ราตรีสร้อยดอกหมาก” ขึ้นเป็นประจำทุกปี และที่บ้านหนองผิง
อ.นาตุ้ม จะโดดเด่นในเรื่องการย้อมผ้าไหมลายโบราณ
ด้วยสีธรรมชาติ เป็นลายผ้าเก่าของเจ้าเมืองในยุคต่าง ๆ
ของมหาสารคาม นำมาแกะลายผ้า โขดตีที่คนรุ่นใหม่ใส่ใจสืบค้น
เรื่องผ้า มหาสารคามจะเป็น “มหานครแห่งครั้ง” ซึ่งเป็นจุดเด่น
ของการย้อมสีธรรมชาติการเลี้ยงครั้งมากสุดอยู่ที่ อ.บรบือ
และยังมีสีจากเปลือกไม้ ใบไม้ร่วมด้วย ส่วนที่ อ.นาเชือก ผ้าไหม
ก็สวยงามเช่นกัน มีการทอผ้าจาก การทอผ้าขัด เพื่อเพิ่มมิติ
ของผ้า ทางจังหวัดได้นำกลุ่มทอผ้าไหมไปร่วมพัฒนากับกลุ่ม
ร้อยแก่นสารสินธุ์ ได้แก่ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
และกาฬสินธุ์ ซึ่งศูนย์กลางอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น

จังหวัดมหาสารคามได้ทูลเกล้าฯ ถวายผ้าไหม
มัดหมี่ลายสร้อยดอกหมาก ให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ได้ครองพระองค์เป็นประจำทุกปี และผ้าไหมของมหาสารคาม
อยู่ในโครงการศิลปาชีพของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรม
ราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มี 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ศิลปาชีพ
บ้านก่ำที่ อ.บรบือ ศูนย์ศิลปาชีพบ้านดอนหลี่ อ.พยัคฆภูมิพิสัย
และศูนย์ศิลปาชีพบ้านโคกก่อ อ.นาเชือก รวมถึงได้เข้าประกวด
ที่พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์เมื่อครั้งพระองค์ท่านเสด็จฯ

ศิลปวัฒนธรรมการทอผ้าไหมเฉพาะถิ่น
ของมหาสารคามสืบทอดกันมายาวนาน แต่มีบางลวดลาย
ในอดีตนั้นถูกกลืนไปแล้ว ทำให้นายกมล ตั้งหลัก ประธานกลุ่ม
“ผาสาดแก้ว ผ้าทอโบราณมหาสารคาม” ได้คิดค้นสืบทอด
ทำให้ผืนผ้าโบราณกลับมามีชีวิตที่สวยงามอีกครั้ง อย่างทรง
คุณค่า เพื่อสืบสานอนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน
ที่บ้านหนองผิง ต.ดงยาง อ.นาตุ้ม ใช้ไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน
ไหมพันธุ์นางตุ้ย นางสีว และนางลาย ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
ย้อมด้วยสีธรรมชาติให้เข้มเทียบเคียงกับสีเคมีซึ่งเป็นจุดเด่น
ของเรา กรรมวิธีการทำไหมบ้าน เริ่มตั้งแต่เลี้ยงไหมจนถึง
การฟอกขาว การตีเกลียวเส้นไหมยากกว่าการทำไหมโรงงาน
ด้วยศักยภาพที่ชาวบ้านมีจึงเกิดเป็นกลุ่มทอผ้าไหมเล็ก ๆ “ผาสาดแก้ว
ผ้าทอลายโบราณ” ผาสาด หมายถึง เรือนที่มีหลังคาเป็น
ยอดแหลม เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์
จึงมีความหมายโดยรวมว่า “สถานที่สถิตความดีงาม” นอกเหนือ
จากการทอมัดหมี่ก็จะมีทอขัด หมี่สอด การสอดนั้นหายไป
30-40 ปี เราฟื้นฟูขึ้นมา ลวดลายของภาพถ่ายลิมอีสาน
โบราณที่บ้านยาง อ.บรบือ คล้ายกับหมี่สอด สีธรรมชาติในการ
ย้อมไหมหลัก ๆ คือ ครั่ง เป็น “ราชาแห่งสีย้อมไหม” โลหะสี
จากขมิ้นจนถึงสีม่วง และมีสีจากแก่นไม้ เช่น ผาง เข เลือกกระบอก
หรือใบไม้ แร่บันดาลใจของการทอผ้าให้มีคุณค่าและมูลค่าคือ

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ได้เข้ามาส่งเสริมเรื่องการตลาด การพัฒนาสมาชิกกลุ่ม การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ สนับสนุน
เรื่องสัมมาชีพชุมชน เมื่อมีภูมิปัญญาในท้องถิ่นเราต้องดึงองค์ความรู้ไปถ่ายทอดและสร้างแรงบันดาลใจให้กลุ่มอื่นในอำเภอด้วย
โดยใช้ราษฎรในชุมชนเป็นคนสอนชาวบ้านด้วยตนเอง เพื่อสร้างรายได้ให้สมาชิก เราดึงศักยภาพของกลุ่มไปพัฒนาโอท็อป
น้องมาดทำให้ผ้าไหมขายได้ราคาสูงขึ้น ชาวบ้านยอมรับและดีใจ ไหมของที่นี่เป็นไหมบ้านเส้นเล็กตีเกลียว 70 รอบหรือมากกว่านั้น
ใช้ไหมพันธุ์พื้นบ้านจากกรมหม่อนไหม หม่อนพันธุ์หนองแ้ง ไหมของที่นี่ต่างจากที่อื่นคือ ที่อื่นจะใช้การสาวไหมแบบโบราณ แต่ที่นี่
ใช้ความละเอียดขึ้นมามาก เพื่อให้ได้เส้นไหมที่ละเอียดเล็กเหมือนไหมโรงงาน สิ่งที่ยังเป็นปัญหาคือ องค์ความรู้ คนส่วนหนึ่งไม่ยอม
เรียนรู้ จึงมีคนในกลุ่มที่สามารถทอผ้าได้ เป็นสิ่งที่น่าเสียดายถ้าขาดการสืบทอดดังนี้

“ผ้าไหม” ไม่ใช่บอกเพียงแค่วิถีชีวิตในวันวาน แต่เป็นมรดกชิ้นสำคัญของจังหวัดมหาสารคาม
ซึ่งยกมาเป็นส่วนหนึ่งในคำขวัญประจำจังหวัดที่ว่า “พุทธมณฑลอีสาน ถิ่นฐานอารยธรรม ผ้าไหมล้ำเลอค่า ตักสิลานคร”

การหาความแตกต่าง เริ่มจากการจับจีบยกขึ้นขีดไหมอัญญา
แม่เมืองมหาสารคาม เป็นสตรีชนชั้นปกครอง เราทำขึ้นขีดไหม
อัญญาแม่เมืองมหาสารคามทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เมื่อปี 2560 และขึ้นไหมมัดหมี่อัญญาแม่เมืองมหาสารคามจะแตกต่าง
ตรงที่เป็นลายหมี่ขึ้นเป็นลายล่อง ลายทาง ในหนึ่งผืน
จะมีมากกว่าสองลาย มีลายหลักสองและลายเล็กอีกสอง
ชั้นสีอีก 4 สีทองทั้งหมด 8 กระสวย มัดหมี่ต้องขนาดเล็กที่สุด
ผ้าไหมมัดหมี่ลายโบราณอัญญาแม่ ได้ถอดแบบผ้าจีนของ
อัญญาแม่ภูษณา สตรีชนชั้นปกครองในอดีต ทูลเกล้าฯ ถวาย
สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี
โดยนายณกรณ์ ตั้งหลัก เป็นตัวแทนของชาวช่างทอและเกษตรกร
ผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเมืองมหาสารคาม และทรงรับสั่งให้
ข้าราชการบริหารในพระองค์หาร้านตัดเย็บชุดผ้าไหม เราก็เฝ้ารอ
พระองค์และเมื่อได้เห็นพระองค์ทรงสวมใส่ จึงจำได้ว่าเป็นผ้า
ที่เราถวายเป็นต้นน้ำทิพย์โลมใจให้กลุ่มของเรา มาตราฐาน
ผลิตภัณฑ์ชุมชนของเราคือ ผ้ายกดอกกับผ้าลายขีด คือผ้าไหม
พื้นเรียบ มาตราฐานโอท็อป 5 ดาว คือ ผ้าขัดไหม ปี 2560 ได้รับ
รางวัลนกยูงพระราชทานสีทอง ผ้าไหมมัดหมี่ลายโบราณ
และได้ที่ 3 เทคนิคหมี่สอด รางวัลผ้าขัดไหมระดับอาเซียน
และได้เทคนิคผสมรางวัลชมเชย กรมการพัฒนาชุมชนเข้ามาช่วย
ในการคัดสรร การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด กรมหม่อนไหม
เข้ามาดูแลคุณภาพพันธุ์ไหม ใบหม่อน เทคนิคสอดเป็นเทคนิค
เดียวในภาคอีสาน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เดียวของการงูขึ้นลายทาง
ในประเทศให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางขึ้น การสอดไหมคือ การนำเส้นไหม
เส้นพุ่งสอดเข้าเส้นยืนแล้วเกาะกับอีกหนึ่งเส้นไปเป็นช่วง ๆ
เกิดลวดลายจากนิ้วมือและจังหวะการทอผ้าหนึ่งผืน ประกอบ
ด้วย 5 เทคนิค ได้แก่ ขิด มัดหมี่ ยก สอด และนับไหม ซึ่งเป็น
การตีเกลียวเส้นไหมสองสีเข้าด้วยกันให้เกิดลวดลายหรือที่เรียกว่า
“ทางกระรอก”

ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากต้องเกล็ดเล็ก
คือคันหมี่ 70 ล้า เพื่อให้ย้อมสีเสมอกัน มีทั้งหมด 5 สี
ได้แก่ สีเหลือง สีขาว สีแดง สีเขียว และสีพื้น คือสีที่จะเอามาทอ
ถึงจะเรียกว่าสร้อยดอกหมากของแท้ เราใช้ไหมชั้นกลาง
หรือไหมน้อยเป็นไหมที่ดีที่สุด จุดเด่นของที่นี่จะเป็นเส้นไหม
พันธุ์พื้นบ้านทั้งหมด และใช้สีย้อมจากธรรมชาติ

มหาสารคาม ไม่ได้มีแค่ลวดลายผ้าไหมโบราณที่เป็น
จุดเด่นเท่านั้น แต่ยังมีย้อมสีผ้าไหมพื้นให้ใช้เส้นไหม
ทอผ้าด้วยลวดลายร่วมสมัย ความคิดสร้างสรรค์
ในการออกแบบผลงาน ทำให้ผ้าไหมมีลวดลายที่ละเอียดอ่อน
และมากกว่าการใช้งานคือ ความสวยงามที่สร้างความสง่างาม
และเสน่ห์ให้กับผู้สวมใส่ นายจักรกฤษณ์ ศรีเมือง ทายาท
ช่างหัตถกรรมทอผ้าไหม อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม ได้ใช้ความ
เป็นแฟชั่นนำเอาศิลปะมาประยุกต์ใช้กับวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น
สร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ และเป็นหนึ่งในบุคคลที่ได้รับการ
คัดสรรเชิดชูเกียรติเป็นทายาทช่างศิลปหัตถกรรม
ประจำปี 2562

“แม่ทอผ้าไหมอยู่แล้ว หมู่บ้านนี้ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม
ทอผ้าไหมกัน เมื่อก่อนสิ่งที่ต้องคือ เส้นไหมคุณภาพไม่สูงนัก
สีและรูปแบบการวางงานยังไม่ดี ผมได้ศึกษาเพิ่มเรื่องแฟชั่น
และกรมหม่อนไหมเข้ามาดูแลตั้งแต่กระบวนการความสะอาด
ในการเลี้ยงหม่อนไหม พันธุ์ไหมต้องแข็งแรง เส้นไหมต้องสม่ำเสมอ
เราใช้ไหมตรงกลางคือไหมน้อยเส้นจะยาว เส้นสม่ำเสมอ
การย้อมสีผ้าชาวบ้านคนไทยยังนึกใช้เคมี เราให้ใช้สีเคมีควบคุม
คุณภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เนื้อผ้าที่นำไปตรวจจะไม่เจอ
สารเคมี เพราะถูกควบคุมไว้การย้อมด้วยสีธรรมชาติ มีลายผ้า
ผมคิดขึ้นมาเอง ลายดอกพุดตานจลลิลีสีแล้ว ทอมา 15 ชิ้น
ทุกปี เราจะผลิตผ้าออกมา 2 ลาย ผ้าทอพื้นดอกเค็ดไว้โดยลูกค้า
ไม่รู้ เราจะเน้นผ้าสำหรับลูกค้าสะสม ไม่เน้นผ้าประกวด เส้นไหม
ควบคุมด้วยตรานกยูงพระราชทาน สีทอง สีเงิน สีน้ำเงิน สีเขียว
ซึ่งสีเขียว สำหรับไหมอีรี่ (Eri Silk) ผมได้รางวัลศิลปินโอท็อป
จากกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผ้าไหมบ้าน ผ้าไหมที่นี้ต่างจาก
ที่อื่นตรงที่ความเป็นไหมบ้านย้อมด้วยสีธรรมชาติ ลวดลายผ้า
เป็นลิลีสีที่ที่เราคิดเองจากจินตนาการใช้มีวาดออกแบบ
มีใบลิลีสีพื้นผ้าให้ ในอนาคตอยากเพิ่มสายงานการผลิตแฟชั่น
และภายใน 5 ปี เราจะเปิดอุตสาหกรรมไหม รายได้ในชุมชนดีขึ้น
เมื่อเทียบกับเมื่อก่อน สมาชิกจะขายผ้าให้กลุ่ม เราจะไม่รับฝากขาย
เราจะเลือกสีให้ลูกค้าไม่ให้ซ้ำกัน ลายประจำ อ.นาเชือก
คือ ลายขอขจร ผ้าที่มาจากธรรมชาติ ราคาจะสูงกว่าผ้าที่มาจาก
การย้อมด้วยเคมี ลายผ้าโบราณยังคงไว้แต่มีการปรับสี”

การรณรงค์การใช้และสวมใส่ผ้าไทยตามโครงการ “สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน”

“จังหวัดร้อยเอ็ด Change for Good : องค์กรคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถี”

จังหวัดร้อยเอ็ด จัดกิจกรรมลงนามความร่วมมือ (MOU) การใช้และสวมใส่ผ้าไทย เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2562 และได้ดำเนินการจัดงานประกวดผ้า “สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน” เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2563 โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด มีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย ในงานมีกิจกรรมดังนี้

- 1) การประกวดผ้าไหมอัตลักษณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ประเภทผ้าไหมลายสาเกตและผ้าไหมมัดหมี่
- 2) การจัดนิทรรศการผ้าเอกลักษณ์ ผ้าโบราณ ผ้าประจำจังหวัดร้อยเอ็ด
- 3) การจัดแสดงและจำหน่ายผ้าไหม
- 4) การเดินแบบผ้าไทย โดยบุคคลผู้มีชื่อเสียงของจังหวัดร้อยเอ็ด
- 5) การไลฟ์สด การประกวดผ้าสืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน

เพื่อรณรงค์กระตุ้นให้เกิดค่านิยมการใช้ผลิตภัณฑ์ ที่ทำจากผ้าทอซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย รายได้กระจายสู่ชุมชนอย่างรวดเร็วและทั่วถึงและผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด รมรงค์ให้พี่น้องประชาชนชาวจังหวัดร้อยเอ็ด ชำราชาการสวมใส่ผ้าไทยสัปดาห์ละ 5 วัน เพื่อช่วยอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

“จังหวัดเชียงใหม่ ประกาศให้มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทยเป็นวาระจังหวัด”

จังหวัดเชียงใหม่ ได้ประกาศวาระจังหวัดด้านมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2563 โดยมีมาตรการแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมลงนามความร่วมมือ (MOU) การใช้และสวมใส่ผ้าไทย เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2562 โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วม MOU จำนวน 25 หน่วยงาน 2) ร่วมกับสมาคมสตรีนครเชียงใหม่ ดำเนินโครงการศิลปาชีพล้านนาไทย ก้าวไกลด้วยพระบารมี ครั้งที่ 2 ประจำปี 2563 3) ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการผลิต การตลาด การพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการผ้าไทย (OTOP) ของจังหวัด จำนวน 798 กลุ่ม/ราย และมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าไทย ผ้าพื้นเมือง 4) จัดการประกวดผ้าสืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน ในเดือนกรกฎาคม 2563 และขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนชาวจังหวัดเชียงใหม่ ชำราชาการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพี่น้องประชาชนทุกคน ร่วมกันสวมใส่ผ้าไทย ผ้าพื้นเมือง เป็นประจำทุกวัน เว้นวันสำคัญที่สวมใส่เสื้อผ้าเฉพาะงานพิเศษ ตามความเหมาะสม

จังหวัดอุดรธานี งามรับมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย สัปดาห์ละ 5 วัน

จังหวัดอุดรธานี ขานรับมติคณะรัฐมนตรี ในมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย โดยรณรงค์ให้ข้าราชการและประชาชนทั่วไปสวมใส่ผ้าไทยถึงสัปดาห์ละ 5 วัน ซึ่งจังหวัดอุดรธานีได้ดังอย่างมากในเรื่องของผ้าทอมือ และเป็นแหล่งผลิตผ้าไหมคุณภาพระดับโลก โดยมีตลาดผ้าที่โด่งดังอย่าง ตลาดผ้าบ้านท่าแร่ ซึ่งรวบรวมผลงานจากกลุ่มผ้าต่าง ๆ ไว้มากมายหลากหลายประเภท อาทิ ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม ผ้าย้อมสีธรรมชาติ และผ้าหมักโคลน ซึ่งแต่ละประเภทก็ล้วนมีลวดลาย และวิธีการทอที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวทางหัตถศิลป์ ซึ่งการสนับสนุนในครั้งนี้ ยังช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากของอุดรธานีในกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าทอและการตัดเย็บให้แข็งแกร่งขึ้นอย่างมาก โดยจังหวัดอุดรธานีสนับสนุนและส่งเสริมการใช้และสวมใส่ผ้าไทยมาโดยตลอด ก่อนหน้านี้ได้มีการสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันใส่ผ้าไทยดักบาตรในทุกวันพระ ด้วยกิจกรรม “วันอังคาร สวมผ้าไทย ใส่บาตรพระ” เพื่ออนุรักษ์ประเพณีอันดีงาม สืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยการสวมใส่ผ้าไทยทำกิจกรรมร่วมกัน

จังหวัดอุดรธานีได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการประสานความร่วมมือ “โครงการสืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน” กับสมาคมสตรีแห่งชาติ ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เพื่อร่วมรณรงค์ใส่ผ้าไทย ปลุกเศรษฐกิจชุมชนสร้างงานสร้างอาชีพ ซึ่งจังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดนาร่องในเรื่องนี้ โดยจากนี้จะขับเคลื่อนสนับสนุนมาตรการดังกล่าวของมติคณะรัฐมนตรี รณรงค์เชิญชวนให้ข้าราชการและประชาชนทั่วไปสวมใส่ผ้าไทยอาทิตย์ละ 5 วัน ซึ่งนอกจากเป็นการสืบสานผ้าพื้นถิ่นของจังหวัดแล้ว ยังเป็นการสร้างรายได้และเพิ่มช่องทางการตลาด ให้แก่ผู้ประกอบการประเภทผ้าของจังหวัดอุดรธานีอีกด้วย

จังหวัดยะลา ประกาศวาระจังหวัดส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทยตามโครงการ “สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน”

จังหวัดยะลา ได้ประกาศวาระจังหวัดยะลาด้านมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2563 โดยมีมติให้สวมใส่ผ้าไทยทุกวันอังคารและวันศุกร์ ตามมติคณะรัฐมนตรี ที่รณรงค์เชิญชวนคนไทยสวมใส่ผ้าไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 วัน เพื่อเป็นการสืบสาน รักษา และต่อยอด อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ให้ดำรงไว้สืบทอดไป และได้มอบประกาศเกียรติบัตรและเงินรางวัลผลการประกวดผ้าตามโครงการประกวดผ้า “สืบสาน อนุรักษ์ศิลปผ้าถิ่นไทย ดำรงไว้ในแผ่นดิน” ของจังหวัดยะลา ให้แก่ผู้ได้รับการคัดเลือก ดังนี้

- 1) รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ ผ้าปะลาจิง ลายแก้วชิงดวง นายปิยะ สุวรรณพุกษ์
- 2) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ ผ้ามัดย้อม ลายน้กกอนกรวด นายมะยาเต็ม ปะจุลี
- 3) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ได้แก่ ผ้าบาติก ลายหินอ่อน นายอาดอนัน กาบปา

นอกจากนี้ ยังเชิญชวนให้พี่น้องข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ส่งภาพการแต่งกายด้วยผ้าไทยในชีวิตประจำวัน หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่าน Facebook สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

ประเภทผ้าไทย

ดอกลายแห่งวิถีศิลปวัฒนธรรม

การทอผ้าเป็นงานหัตถกรรมที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีต เป็นภูมิปัญญาที่อนุรักษ์กันมาตั้งแต่รุ่นคุณย่าคุณยาย ซึ่งมีความหลากหลาย ทั้งรูปแบบ ลวดลาย และสีสันทันที่แตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ตามความเชื่อ และประเพณีวัฒนธรรม โดยกรรมวิธีทำให้เกิดลวดลายในผ้าไหมไทย แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การทอ การเตรียมลวดลายเส้นด้ายก่อนทอ และการทำลวดลายหลังจากเป็นผืนผ้า นอกจากกรรมวิธีเหล่านี้แล้ว สามารถจำแนกผ้าไหมไทยตามกรรมวิธีเทคนิคการทอได้โดยสังเขป ดังนี้

- 1. การทอขัด** เป็นวิธีการเบื้องต้นของการทอผ้าทุกชนิด คือ มีเส้นพุ่งและเส้นยืน ซึ่งอาจเป็นเส้นเดียวกัน หรือต่างสีกัน ทำให้เกิดลวดลายในเนื้อผ้าต่างกัน อาทิ ชินก่าน ชินทิว ชินลายแดงโม ผ้าสะมอ ผ้าลายเมลิตงา
- 2. มัดหมี่** เป็นการทอผ้าที่เกิดจากการมัดเส้นด้ายหรือเส้นไหมเป็นเปลาะ ๆ แล้วนำไปย้อมสี เพื่อให้สีซึมเข้าไปตามส่วนที่ไม่ถูกมัด เมื่อแกะเชือกออกจะเกิดเป็นลวดลายตามช่องของการมัดเส้นเชือก
- 3. จก** เป็นเทคนิคการทำลวดลายโดยใช้ไม้ ขนเม่น หรือนิ้วมือจากเส้นด้ายเส้นยืนยกขึ้น แล้วสอดใส่ด้ายพุ่งพิเศษ เข้าไปเป็นช่วง ๆ สลับสีตามต้องการ ซึ่งสามารถออกแบบลวดลายและสีสันทันได้ซับซ้อนและหลากหลาย
- 4. ขิด** เป็นการทอที่ใช้ไม้เก็บขิดสะกิดหรือซ่อนเส้นยืนยกขึ้นเป็นช่วงระยะตามลวดลายตลอดหน้าผ้า แล้วพุ่งกระสวย สอดเส้นพุ่งพิเศษและเส้นพุ่งเข้าไปตลอดแนว ทำให้เกิดเป็นลวดลายยกตัวนูนบนผืนผ้า
- 5. ยก** คือ การเพิ่มลวดลายโดยยกตะกอลเพื่อแยกเส้นด้ายยืนครั้งละกี่เส้นก็ได้ตามต้องการ แล้วให้เส้นด้ายพุ่งผ่านไปเฉพาะเส้น เมื่อทอพุ่งกระสวยไปมาครบคู่ไปกับการยกตะกอลจะเกิดเป็นลวดลายนูนขึ้นจากผืนผ้า
- 6. การควบเส้น** การควบเส้นเป็นวิธีสร้างลวดลายโดยใช้เส้นไหมหรือเส้นใยฝ้ายสองสีที่มีน้ำหนักสีอ่อนแก่ แตกต่างกันมาปั่นเกลียวรวมเป็นเส้นเดียวกัน เช่น ผ้าสร้งตาตาราง ผ้าขาวม้า ผ้าโจงกระเบน ชินชีว ชินโก
- 7. เกาะ** ผ้าเกาะหรือผ้าลั้ง คือ ผ้าที่ทอเป็นลายขัดแต่ใช้เส้นด้ายพุ่งหลายสี ทอ (เกาะ) เป็นช่วง ๆ โดยการเกี่ยว และผูกเป็นห่วงรอบเส้นด้ายยืน อาจผสมผสานกับลวดลายอื่น เช่น ลายจก ลายขิด เป็นต้น
- 8. ผ้าไหมพื้น** เป็นผ้าไหมที่ทอลายขัดโดยใช้เส้นยืนและเส้นพุ่งธรรมดาตลอดกันทั้งผืน ผ้าที่ออกมาจะเป็นผ้าสีพื้นเรียบไม่มีลาย

ขัด

จก

อย่างที่ทราบกันดีว่าคนไทยเรานิยมก่อนจะทอผ้าเพื่อสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของการดำรงชีวิต เพราะผ้าทอเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่เรื่องเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งประเภทของผ้า สี ลวดลาย สามารถบ่งบอกสถานะของผู้สวมใส่ได้ โดยประโยชน์ส่วนมากของผ้าทอคือการนำมาใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวัน หากมีโอกาสพิเศษก็จะนำมาใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาด้วย

หลักสำคัญในการเลือกซื้อผ้าทอ คือ ควรนึกถึงประโยชน์เสียก่อนว่าจะซื้อเอาไปทำอะไร เพราะผ้าทอจะมีข้อจำกัด และมีหลายชนิดให้เลือก ซึ่งจะมีความเหมาะสมในการตัดเป็นเครื่องนุ่งห่มแต่ละส่วนแตกต่างกัน อาทิ ตัดเป็นชุดควรใช้ไหม 4 เส้น เพราะมีน้ำหนักและดูเนียนตา ถ้าทำผ้าพันคอต้องไหมน้อยเส้น เพราะเวลาพันคอจะไม่กระด้าง ไม่แข็ง ดูไม่งาม เป็นต้น

หลังจากเลือกชนิดของผ้ามาตัดเย็บชุดได้อย่างเหมาะสมแล้ว การใส่ผ้าไหมไปงานก็มีสิ่งที่ควรปฏิบัติ เช่น

- ควรนั่งรถปรับอากาศ เพราะเหงื่อจะไม่ออก ถ้าเหงื่อออก ผ้าจะด่างดูน่าเกลียด
- งานที่ไปควรเป็นงานกลางคืน เพราะผ้าไหมจะเล่นไฟทำให้สวยงามยิ่งขึ้น
- ก่อนออกจากบ้านไม่ควรใส่หรือฉีดน้ำหอมลงบนผ้าไหมโดยตรง สารเคมีในน้ำหอมจะทำให้ผ้าไหมด่าง เป็นจุด ๆ ชักไม่หาย
- ไม้แขวนที่ใช้แขวนควรเป็นไม้แขวนเสื่อนอก เพราะจะทำให้ผ้าไม่ลู่ เวลาใส่จะดูงาม ภูมิฐาน

อ้างอิง: https://www.bareo-isys.com/index.php/design-tips/424-thai_silk.html
<https://sites.google.com/site/chudthiypfarachniym/keb-raksa-laea-kar-chi-pha-thiy-xyang-thuk-withi/kar-chi-pha-him-thiy>

มัดหมี่

ความรู้เรื่องเครื่องหมายรับรอง ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย

“ตรานกยูงพระราชทาน”

กรมหม่อนไหม ให้การรับรองผ้าไหมไทยของผู้ผลิตผ้าไหมทั้งเกษตรกรรายย่อยและผู้ประกอบการรายใหญ่

สืบเนื่องจากปัจจุบันมีผู้นำเข้าเส้นไหมและเส้นใยสังเคราะห์จากต่างประเทศ ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เส้นไหมจึงมีทั้งที่ได้คุณภาพและด้อยคุณภาพ เมื่อนำมาผลิตผ้าไหม จึงทำให้ผ้าไหมไทยด้อยคุณภาพลง แต่ผู้ผลิตยังคงใช้ตราสัญลักษณ์คำว่า หรือ เพื่อการค้า ทำให้ผู้ซื้อทั้งในประเทศและต่างประเทศไม่มั่นใจในคุณภาพของผ้าไหมไทยอีกต่อไป

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงห่วงใยและตระหนักถึงปัญหานี้ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสัญลักษณ์นกยูงไทย ให้เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทย 4 ชนิด เพื่อให้มีการใช้เครื่องหมายรับรองอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ เป็นการแก้ปัญหาในด้านมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ผ้าไหมไทยและการแอบอ้างนำคำว่า “ไหมไทย (Thai silk)” ไปใช้เพื่อการค้า อีกทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค โดยเครื่องหมายรับรองตรานกยูงพระราชทานที่จะให้ผู้ผลิตนั้น จะเน้นคุณสมบัติของวัตถุดิบและกรรมวิธีการผลิตเป็นหลักดังนี้

Royal Thai Silk : นกยูงสีทอง

เป็นผ้าไหมที่ผลิตโดยใช้เส้นไหมและวัตถุดิบตลอดจนกระบวนการผลิตที่เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านดั้งเดิมของไทยอย่างแท้จริง ดังนี้

- ✦ ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านเป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- ✦ เส้นไหมต้องสาวด้วยมือผ่านทอสาวลงภาชนะ
- ✦ ทอด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้านชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ
- ✦ ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ✦ ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Classic Thai Silk : นกยูงสีเงิน

เป็นผ้าไหมที่ผลิตขึ้นโดยยังคงอนุรักษ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านผสมผสานกับการประยุกต์ใช้เครื่องมือและกระบวนการผลิตในบางขั้นตอน ดังนี้

- ✦ ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านหรือพันธุ์ไทยปรับปรุงเป็นเส้นพุ่งและ/หรือเส้นยืน
- ✦ เส้นไหมต้องสาวด้วยมือ หรือสาวด้วยอุปกรณ์ที่ใช้มอเตอร์ขับเคลื่อนไม่เกิน 5 แรงม้า
- ✦ ทอด้วยกี่ทอมือชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือหรือกี่กระตุกก็ได้
- ✦ ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk : นกยูงสีน้ำเงิน

เป็นผ้าไหมชนิดที่ผลิตด้วยภูมิปัญญาของไทยแบบประยุกต์ ใช้เทคโนโลยีการผลิตเข้ากับสมัยนิยมและเชิงธุรกิจ ดังนี้

- ✦ ใช้เส้นไหมแท้เป็นเส้นพุ่งและเส้นยืน
- ✦ ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ✦ ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
- ✦ ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

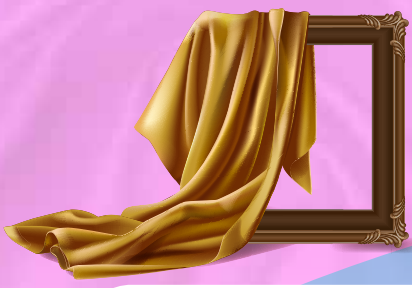
Thai Silk Blend : นกยูงสีเขียว

เป็นผ้าไหมที่ผลิตด้วยกระบวนการผลิตและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ผสมผสานกับภูมิปัญญาไทยในด้านลวดลายและสีสันทะหว่างเส้นใยไหมแท้กับเส้นใยอื่นที่มาจากธรรมชาติ หรือเส้นใยสังเคราะห์รูปแบบต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์การใช้งาน หรือตามความต้องการของผู้บริโภค ดังนี้

- ✦ ใช้เส้นไหมแท้เป็นส่วนประกอบหลัก มีเส้นใยอื่นเป็นส่วนประกอบรอง
- ✦ ต้องระบุส่วนประกอบของเส้นใยอื่นให้ชัดเจน
- ✦ ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
- ✦ ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ✦ ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

เคล็ดลับสู่ความสุข

วิธีดูแลรักษาผ้าไหม

ปัจจุบันคนไทยนิยมหันมาใช้ผ้าไหมกันมากขึ้น แต่บางคนก็ยังกลัว ๆ กลัว ๆ ไม่ยอมซื้อผ้าไหมมาใช้เพราะเห็นว่าเป็นของแพงที่มีความสวยงาม ประณีต เกรงกันว่าจะรักษาให้ดีและสวยงามตลอดไปยาก ทั้งที่จริงแล้วการดูแลรักษาผ้าไหมไม่ใช่เรื่องยากอะไรเลย หากผู้ใช้รู้จักให้ความสนใจในความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับการจัดรอยเปื้อนบนผ้าไหมและวิธีการรักษาให้สวยงามคงทนตลอดไป เรามาดูกันว่ามีวิธีการอย่างไรบ้าง

ผ้าไหมที่ซื้อใหม่

ก่อนจะนำผ้าไหมไปตัดควรนำไปแช่น้ำหรืออบไอน้ำก่อน เพื่อให้ผ้าไหมอยู่ตัวก่อน

การตัดเย็บ

ขั้นแรกให้จุ่มผ้าไหมลงในน้ำร้อน เพื่อไล่สีที่หลงเหลือหรือสีที่ไม่สามารถจับติดในเนื้อผ้าไหมให้ออกไป นอกจากนี้แล้วยังทำให้มีความงามเป็นประกายดีขึ้น หลังจากนั้นรีดผ้าไหมทางด้านหลังด้วยไฟอ่อน ๆ โดยพ่นน้ำเพียงเล็กน้อยก่อนรีด บาง ๆ เท่านั้น อย่าลืมน้ำให้เปียกเพราะถ้าเปียกอาจทำให้ผ้าเกิดเป็นจุดที่ไม่สวยงาม หลังจากนั้นแล้วจึงจัดเส้นลายผ้าให้ตรง แล้วจึงทำการตัดและเย็บด้วยเข็มและด้ายที่เหมาะสมกับคุณภาพของผ้า

การซักผ้าไหม

การทำความสะอาดผ้าไหมให้ใหม่อยู่เสมอควรซักด้วยน้ำยาซักแห้ง ชนิดอ่อน ถ้าเป็นน้ำยาซักแห้งที่ใช้กับผ้าไหมจะดีมาก ไม่ควรซักด้วยเครื่องซักผ้า เพราะจะทำให้ผ้าไหมยับและรูดยัก ควรซักผ้าไหมด้วยมือด้วยความนุ่มนวล และไม่ควรรีบหรือบิดผ้าแรง ๆ เพราะจะทำให้ผ้าเสียทรง ไม่ควรแช่ไว้นานโดยเฉพาะผ้าสีสดหลังจากซักเสร็จแล้วควรสไลด์ผ้าไหมให้คลายตัวและไม่ย่นก่อนนำไปตาก เมื่อผ้าแห้งจะทำให้รีดผ้าไหมได้ง่ายขึ้น

การตากผ้าไหม

การตากผ้าไหมควรตากในที่ร่ม หรือแดดอ่อน ๆ เพื่อป้องกันสีซีดเนื่องจากถูกแดดจัด ก่อนตากควรสไลด์ให้ผ้าคลายตัวก่อน จะทำให้ง่ายต่อการรีดมากยิ่งขึ้น

การตากผ้าควรทำในที่ที่มีการถ่ายเทอากาศ มีความชื้นต่ำในระหว่างเวลา 10.00 - 14.00 น. เป็นระยะเวลาที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามในฤดูฝน ความชื้นสูงควรทำการป้องกันแมลง และเชื้อราต่าง ๆ ที่อาจทำอันตรายกับผ้าไหมได้

การรีดผ้าไหม

ใช้น้ำยารีดผ้าที่ใช้ได้กับผ้าไหม ฉีดพรมให้ทั่วผ้าไหมทั่วไปให้ให้ความร้อนพอเหมาะ สำหรับผ้าไหมพิมพ์ให้ลดความร้อนลงจากปกติประมาณ 1-2 ระดับสำหรับผ้าไหมที่ยับมาก

ฉีดน้ำยาหมาด ๆ แล้วพับให้เรียบร้อยใส่ถุงพลาสติก นำเข้าช่องแช่แข็งในตู้เย็นประมาณ 10 นาทีแล้วจึงนำออกมารีด จะทำให้รีดได้เรียบและง่ายกว่าเดิมเนื่องจากใยผ้ามีความชื้นอยู่ภายในอย่างสม่ำเสมอ

การระมัดระวังและเก็บรักษา

หลังจากสวมใส่ทุกครั้งให้ตรวจสอบสิ่งสกปรกที่ติดอยู่อย่างระมัดระวัง ผึ่งให้เสื้อผ้าคงรูปเดิม ๆ มีการถ่ายเทอากาศที่ดีปราศจากฝุ่นละออง ถ้าเสียรูปร่างหรือรอยยับให้ใช้เตารีด รีดให้เรียบ

การเตรียมการเก็บรักษา

ก่อนเก็บเสื้อผ้าต้องอยู่ในสภาพเรียบ ไม่มีรอยยับ แห้งและสะอาด อยู่เสมออย่าเก็บในที่ที่มีความชื้น และต้องปราศจากแมลงหรือราที่จะทำอันตรายกับผ้าไหม ควรเก็บใส่ถุงที่มีอุณหภูมิต่ำและสะอาด อาจเก็บในถุงผ้าหรือถุงพลาสติกก็ได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน
2. เพื่อเป็นการขยายช่องทางสื่อสารโดยใช้ชุมชนเป็นห้องเรียนและวิถีชีวิตในชุมชนเป็นแบบฝึกหัด
3. เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์

คณะที่ปรึกษา

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายโชคชัย แก้วป่อง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นางวิไลวรรณ ไกรโสดา	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายนิวัติ น้อยผาง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายจำเริญ ทนพะศิริ	ผอ.สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

ผอ.กลุ่มงานฯ ทุกกลุ่มและหัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

บรรณาธิการ

นางสาวศศิวิมล ยินดี ผอ.กลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน

กองบรรณาธิการ

จ.อ.ณภัทร	หงษ์ทอง	นางชุตินันท์	วงศ์คำหาร
นายธนโชติ	จันทร์ดวง	นางสาวชุตินันท์	ภูมิแก้ว
นางสาววัลรัตน์	เดชบุญมา	นางสาวลดา	นพรัตน์
นายไพรัตน์	จงรักษา	นายภานุมาศ	ตรีสุวรรณ
นางกมลณี	วงศ์สว่าง	นางสาวปรีศรา	อำมาลี
นางสาวธิภาพรรณ	มีแสงเงิน	นางสาวจิรภัทร	ทองมาก
นางสาวฉายลักษณ์	แก้วศรีพจน์		

สนับสนุนภาพถ่าย :

กลุ่มงานสื่อสารภาพลักษณ์องค์กร สำนักงานเลขานุการกรม

